

Rotfestet i en utfordrende tid

Personlig notat om homofilt samliv og Misjonskirken Norge

Jarle Råmunddal, 9. desember 2022

Kopiert fra nettavisen Verdinytt.no:

<https://verdinytt.no/kristenliv/2023/sterk-advarsel-fra-pastor-og-tidligere-generalsekretar/19.509>

Kjære kolleger og venner!

Hvorfor dette notatet

Etter å ha tenkt meg om lenge, har jeg bestemt meg for å skrive et notat om mitt ståsted i den pågående debatten vedrørende bibelsyn og bibelbruk, og da særlig knyttet opp til spørsmålet om homofilt samliv.

Det er to grunner til dette.

Den ene grunnen er den pågående prosessen i Oslo Misjonskirken Betlehem (OMB), og at det, slik jeg forstår det, også foregår en prosess i de styrende organer i Misjonskirken Norge (MKN). OMB har i forbindelse med sin prosess sendt sine dokumenter og sin argumentasjon ut til alle menigheter i MKN. I den forbindelse har jeg kjent på en økende grad av uro, fordi jeg synes det er problematisk om det bare skulle være den siden, det vil si de som ønsker endring, som lar sin stemme høre.

Min andre grunn er at jeg i 2015, på vegne av Randesund misjonskirke (RMK), sendte et brev til MKN sentralt, hvor vi som menighet etterlyste oppdaterte retningslinjer om homofili. Bakgrunnen for vår henvendelse var at noe av argumentasjonen i notatet «Homofili og homoseksuelt samliv» fra 2004 ikke lenger ga mening, etter at Stortinget i 2009 vedtok en lov om likekjønnet ekteskap. Vi var i vår henvendelse tydelige på at vi ikke ønsket eller så behov for en endring i teologi, men at det var behov for å revidere det korte kapittel 7, som omhandler praktiske konsekvenser.

Slik jeg forstår det, begrunnes MKNs pågående prosess vedrørende homofilt samliv delvis med vårt brev av 2015, som gjør at jeg har kjent et behov for å tydeliggjøre mitt personlige ståsted i denne saken. Når det gjelder spørsmålet om homofilt samliv, som også i andre spørsmål, er min grunnholdning at tydelighet gir trygghet. Derfor ønsker jeg å være tydelig på hvor jeg står også i dette spørsmålet. Derfor har jeg valgt å skrive dette notatet og sende det ut til pastorer og menigheter i MKN.

KONKLUSJON

For å ta konklusjonen først: For meg er det viktig at MKN holder fast på sitt bibelsyn, og at vi er tydelige på at vi også står i en evangelikal tolkningstradisjon. I denne aktuelle situasjonen vil det si at den bibelske forståelse av ekteskapet er en gjensidig, forpliktende og fritt inngått pakt mellom én mann og én kvinne, og at det er rammen som Gud har gitt oss for seksuelt samliv.

En slik forståelse vil også bety at vi holder fast på våre ordninger og vår tenkning om medlemskap og om hvem som kan ha tjeneste i menigheter tilsluttet MKN. Fra mitt perspektiv og i min pastorale tjeneste vil det være helt avgjørende at vi som kirkesamfunn verken endrer teologi eller ordning i denne saken.

Personlig

Denne saken, eller nærmere bestemt hvordan MKN kommer til å lande i denne saken, berører meg sterkt personlig. Jeg skriver dette notatet som en lokal pastor, og med kjærlighet til det kirkesamfunn jeg har vært aktivt engasjert i nesten hele mitt liv.

Jeg ble ordinert til pastor i Bergen i 1993. Da avgav jeg et løfte om to viktige forhold:

- a) «... i troskap forkynne Bibelen, Guds ufeilbarlige ord ... og lyde det.»
- b) «... være tro mot Det Norske Misjonsforbund og dets grunnregler.»

Disse løftene har jeg med glede stått ved i snart 30 år.

Om MKN nå skulle velge å endre eller svekke sitt teologiske ståsted, som det har hatt i hele sin historie fra 1884, så vil det være vanskelig for meg å se hvordan jeg da kan stå ved mitt ordinasjonsløfte. Slik sett er også dette notatet dypt personlig for meg.

HVA SPØRSMÅLET EGENTLIG HANDLER OM

I møte med den homofile

Som pastor ønsker jeg å møte hvert eneste menneske med åpenhet, varme, forståelse og omsorg. Dette gjelder også den som har en homofil orientering, for det er slik jeg ser Jesus møtte mennesker da han vandret på jorden. Jesu forbilde forplikter meg. Jeg har også alltid forsøkt å samtale om denne saken ved å bruke ord og formuleringer som om en av mine aller nærmeste var homofil.

Jeg har heller ikke noe ønske om å gjøre livet vanskeligere for homofile. Tvert imot, som kirke og enkeltpersoner er vi kalt til å bære byrdene for hverandre (Gal 6:2). Samtidig, som kirke og som menighetsledere, er ikke det perspektivet alene nok. Vi er også forpliktet på å rettlede hverandre (Gal 6:1), undervise og forkynne det som er bibelsk riktig. Det vil si at vi i

etiske spørsmål, så vel som i teologi, underordner oss det Bibelen lærer. Dette gjør vi ikke bare for å holde fast på «gamle prinsipper», men fordi det å innrette livet i tråd med den bibelske formaning dypest sett er det beste for hvert menneske.

I kirkelig sammenheng er spørsmålet om homofilt samliv heller ikke bare en privat eller samfunnsmessig sak, men en sak som i høy grad også angår både teologi, forkynnelse og kirkeordning.

Et spørsmål med store konsekvenser

Når spørsmålet om kirkens syn på homofili er så utfordrende, så er det fordi det er et spørsmål som i tillegg til å berøre noen av våre medvandrere dypt personlig, også får konsekvenser for kjerneområder i den kristne tro. Det får umiddelbart følger for vårt bibelsyn og menighetsforståelse. Det handler om hva synd er, om syndens konsekvens og hva det betyr å ha Jesus som frelser og herre.

Et kirkesplittende spørsmål

Nettopp fordi spørsmålet vedrørende homofilt samliv har slike konsekvenser, blir dette spørsmålet også kirkesplittende. Dette finnes det mange eksempler på både i inn- og utland. Blant annet har

United Methodist Church, som den norske Metodistkirken tilhører, (omkr. 14 mill. medlemmer) delt seg i en konservativ og en liberal kirke. Vi ser det også i det felleskristelige arbeid. For eksempel er det bare de med et tydelig konservativt ståsted i denne saken som får forkynne på fellesmøtene i Kristiansand.

Signalene fra flere steder i landet er tydelige på at også MKN, med en endring i teologi og praksis vedrørende homofilt samliv, vil kunne oppleve en større eller mindre splittelse, eller i beste fall en ikke-ubetydelig avskalling. Jeg tenker det derfor er et stort ansvar de tar på seg, de som ønsker å endre MKNs syn i dette spørsmålet.

KORT OM HVA BIBELEN SIER OM HOMOFILT SAMLIV

Det teologiske syn på homofilt samliv

Jeg velger her å ikke gå dypere inn på det bibelteologiske aspektet ved homofilt samliv, men henviser til den gode gjennomgangen som i sin tid ble gjort i Misjonskirkens notat «Homofili og homoseksuelt samliv» fra 2004. Her konkluderes det på følgende måte:

«Vi mener at både for heterofile og homofile er det forskjell på løse forbindelser og stabile parforhold, og at disse må vurderes etisk forskjellig. Men det betyr ikke at heterofile samboerskap eller stabile homofile parforhold er etisk akseptert. Dette standpunkt skyldes ikke manglende kjærlighet eller empati, men vår grunnleggende forståelse av at menneskelig kjærlighet ikke kan oppheve Guds ords autoritet. Derfor utfordres vi alle, menn og kvinner, heterofile som homofile, til å leve et hellig og rent liv til ære for Gud, vår Skaper, ut fra den anvisning Skriften gir.» (Side 44)

Dette er etter mitt syn en bibelteologisk og etisk gjennomgang som står seg godt, også i dag.

Jeg vil anbefale boken til Stefan Gustavsson (f. 1960), «Nakne uten skam» (2021), i denne sammenheng sidene 198-247. På side 245 siterer Stefan Gustavsson en av det 20. århundres største teologer, Wolfhart Pannenberg (1928-2014), som sier:

«Hvis en kirke skulle la seg presse til det punktet hvor den slutter å behandle homoseksuell aktivitet som et avvik fra den bibelske normen, og erkjenne homoseksuelle forbindelser som et personlig partnerskap i kjærlighet som likeverdig med ekteskapet, da ville ikke denne kirken lenger stå på bibelsk grunn, men stå mot Skriftens entydige vitnesbyrd. En kirke som tar et slikt skritt, ville opphøre å være en hellig, alminnelig, apostolisk kirke.»

Også boken som MKN sendte ut til alle pastorer sommeren 2020, «People to be loved» (2015) av Dr. Preston Sprinkle, gir en god gjennomgang av hva de bibelske tekster sier om dette spørsmålet.

Enighet om hva Bibelen sier?

Min erfaring er at det i våre sammenhenger (MKN og frikirke-Norge) heller ikke er stor dissens om hva bibelen faktisk sier. Det er nok større uenighet om hvilke konsekvenser vi skal trekke av dette i dag når det gjelder forkynnelse, veiledning og menighetsordning.

De aller fleste, også utenfor MKN, er enige i at de tre nytestamentlige avsnitt som omtaler homofil praksis (1. Kor 6:9-10; 1. Tim 1:10; Rom 1:18-32), aviser at slik praksis er forenlig med et kristent liv. Dertil kommer de gammeltestamentlige tekstene som bygger opp under en slik forståelse (1. Mos 18.19; 3. Mos 18:22; 20:13; Dom 19). For meg er det helt avgjørende hva Bibelen, og fremfor alt Det nye testamentet, lærer oss i denne saken.

Videre synes det å være bred enighet om at ekteskap mellom mann og kvinne er den eneste rammen som Bibelen setter for seksuelt samliv mennesker imellom. Både Bibelens skapelsesfortellinger om kjønns polariteten, om det monogame og livslange samlivet (1. Mos 1:27; 1. Mos 2:24), og Jesu bekræftelse av disse ord i Matt 19:5, viser med tyngde og tydelighet at dette er Bibelens lære.

Homofilt samliv som synd

Jeg har registrert at ikke alle teologer eller kirkeledere som uttaler seg om homofilt samliv, ønsker å betegne et slikt samliv som synd. Det brukes derfor noen ganger uttrykk som «ikke i tråd med Guds gode vilje», eller lignende formuleringer. Jeg har forståelse for et slikt behov for å finne mykere formulering, men mener likevel det ikke kan være noen tvil om at Bibelen nettopp omtaler homofilt samliv som synd.

Det er viktig i denne sammenheng å bruke ord og språk som gjør det tydelige hva Bibelen sier, og som ikke virker tildekkende. Samtidig må vi merke oss at når Bibelen omtaler homofilt samliv som synd, så er det ikke en synd framfor de mange andre forkastelige gjerningene vi mennesker gjør. Det alvorlige er at synd skiller oss fra Gud. Det er derfor viktig å erkjenne synd som synd, bekjenne det for Gud og motta Guds generøse tilgivelse (1.Joh 1:9).

Om vi i vår undervisning, forkynnelse og veiledning er tildekkende når vi snakker om hva Gud i sitt ord kaller synd, så hjelper vi ikke mennesker til å søke Guds nåde med sitt liv, leve i omvendelse og vokse i helliggjørelse.

BIBELSYN I MISJONSKIRKEN NORGE

«...eneste rettesnor for tro, liv og lære»

Som jeg tidligere har nevnt så vil spørsmålet om homofili veldig fort handle om bibelsyn, om hva Bibelen dypest sett er, og i hvilken grad Bibelen er autoritet for våre liv og for våre menigheter i dag.

Noe av det som har vært understreket i i hele MKNs historie, er en ufravikelig tillit til at Bibelen er Guds ord, og ikke bare menneskeord (1.Tess. 2,13). Dette var også uomtvistelig på Ansgarskolen da jeg studerte der. Jeg er takknemlig for den tydelig undervisning om Bibelen som Guds ord jeg fikk der. Det er dette bibelsynet som har gitt min pastortjeneste det fundament og den frimodighet og glede som har være helt nødvendig i min tjeneste.

Det er også dette bibelsynet som har preget MKN helt fra starten. Ingulf Diesen sier i boken «Veiryddere» om MKNs første «generalsekretær» C.B.Falck:

«For Falck finnes det ingen mulighet for kompromiss. Enten må man for alvor bryte med Den hellige skrift og verdens frelser og erklære seg for vantroende eller ydmykt bøye seg for troen på Skriften, Frelserens absolutte sannhet» (s. 215)

Radikalt formulert, men det er slik jeg har lært MKN å kjenne.

Fortsatt heter det i MKNs lover at "Bibelen er menighetens eneste rettesnor for tro, liv og lære" (§ 2 strekpunkt 2 i MKNs menighetsprinsipper). Legg merke til den sterke understrekingen som finnes nedfelt i MKNs lover: «...eneste rettesnor».

Videre heter det at MKN bygger på Den Evangeliske Alliansens trosgrunnlag (DEA) og på Lausannepakten. Det sies altså ikke bare at MKN har tilsluttet seg, men faktisk «bygger på» disse dokumenter.

I DEAs trosgrunnlag står det at

"Vi tror på: Den Hellige Skrift som gitt av Gud, guddommelig inspirert, ufeilbarlig, fullt og helt til å stole på, og en suveren autoritet i alle ting relatert til tro og livsførsel."

I Lausannepakten heter det at:

"Vi fastholder både Det gamle- og Det nye testamentets guddommelig inspirasjon, sannhet og autoritet. I sin helhet er disse skrifter det eneste skrevne Guds ord, uten feil i alt det slår fast og den eneste ufeilbarlige norm for lære og liv".

Lover som forplikter

Dette, nedfelt i våre lover, vedtatt i vår generalforsamling, forplikter oss som menighetsbevegelse.

Noen hevder likevel følgende: «Selv om Bibelen fordømmer seksuelle handlinger blant likekjønnede, er det å ordne livet sitt slik likevel forenelig med å leve et kristent liv».

Jeg mener dette bryter fullstendig med MKNs nedfelte bibelsyn, i alle fall slik vi har forstått det frem til nå. Å hevde noe annet er å redefinere begreper og fylle dem med nytt innhold, noe det ikke er opp til oss som enkeltpersoner eller enkeltmenigheter å gjøre. Vi har alle sluttet oss til en organisasjon på grunnlag av vedtekter slik de på det aktuelle området er i dag. De som ønsker endring, har bevisbyrden i denne saken.

En eventuell endring av lovene krever, ifølge Lover for Misjonskirken Norge (§11) og Anbefalte vedtekter for menigheter i Misjonskirken Norge (§13), at vi først har en åpen debatt før en kvalifisert flertallsbeslutning (2/3 flertall) i MKNs generalforsamling.

Grunnlag for enhet

Det er ikke uten grunn at bibelsynet har vært så tydelig uttrykt i MKNs lover. Som bevegelse/ kirkesamfunn har vi lite nedskrevet dogmatikk, og da blir det å ha et felles bibelsyn og ha Bibelen som ufravikelig autoritet helt avgjørende. Det er grunnlaget for vår enhet.

Enhet, både slik vi finner den i Bibelen, og slik vi erfarer den i dag, bygger på en felles forståelse, en felles plattform. De først kristnes enhet (Apg 4:32) ville vært umulig om de ikke hadde holdt seg trofast til apostelens lære (Apg 2:42). Denne felles plattformen har, så langt i MKNs historie, vært en felles overbevisning om at Guds ord taler tydelig, er sant og tilstrekkelig for tro, liv og lære.

Min overbevisning er at MKNs fremtid er avhengig av at vi lar Bibelen fortsatt være premissleverandør og veiviser for vår teologi, våre ordninger og våre liv. Vi kan ikke la tidsånden, skiftende meninger og press utenfra styre oss. Vi kan heller ikke la erfaring og følelser trumfe Bibelens ord.

For oss som ledere og pastorer er MKNs lover og vedtekter forpliktende. Av dem følger det at det er Bibelen som må være vår autoritet i alle spørsmål relatert til tro og liv, og vi kan stole på at Bibelen er den eneste ufeilbarlige norm for liv og lære. Det er på dette grunnlag vi har sluttet oss til MKN, og det er på dette grunnlag vi som er ordinert har lovet vår lojalitet. Dette er grunnlaget som samler oss og som holder oss samlet som kirkesamfunn.

SKRIFTEN FORPLIKTER

Om å ikke vike av

Som allerede nevnt over, er det ikke bare våre lover som forplikter. Det er først og fremst Bibelen selv som er forpliktende for oss som tror, og som har gitt våre liv til Jesus.

I Det gamle testamentet ser vi hvordan Guds ord er autorativt for Guds folk. I Salme 119 står det: «I evighet, Herre, står ditt ord fast i himmelen.» (v.89) Videre står det i samme salme at Guds «ord er en lykt for min fot og et lys på min sti» (v.105)

I Josva leser vi om hvordan Gud selv taler til Josva og sier: «Denne loven skal du alltid ha på dine lepper. Les fra lovboken dag og natt, så du trofast følger alt det som er skrevet i den. Da skal du ha fremgang der du ferdes, og alt skal lykkes for deg.» (Jos 1,8) Når en leser gjennom det gamle testamentet støter en på tilsvarende formuleringer igjen og igjen.

Går vi til Det nye testamentets første bok, Evangeliet etter Matteus, så sier Jesus i Bergprekenen: «Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste prikk i loven forgå» (Matt. 5:18). Og ved avslutningen av prekene sier han (Mt. 7, 24-27):

Hver den som hører disse mine ord og gjør det de sier, ligner en klok mann som bygde huset sitt på fjell. Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det var bygd på fjell. Og hver den som hører disse mine ord og ikke gjør det de sier, ligner en uforstandig mann som bygde huset sitt på sand. Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Da falt det, og fallet var stort.

Det handler om å høre og gjøre det ordet sier.

Evangeliene er tydelige på hvordan Jesus henviser til Guds ord som en forpliktende autoritet. Eksempler finner vi i Matt 5,18-19, Luk 8,21 og Joh 10,35. Som kristne bør vårt ønske være å ha samme forpliktelse på Skriften som Jesus hadde.

I Det nye testamentets siste bok, Johannes' åpenbaring kapittel 3, får Filadelfia-menigheten ros fordi menighetens leder har «holdt fast ved» og «tatt vare på» den hellige og sannferdige ord (v. 9 og 10).

Noen peker på at vi lever i kompliserte tider, og at en ikke må tenke sort-hvitt. Er det ikke nettopp slike tider som vi nå lever i, som Bibelen nettopp advarer mot? «For det skal komme en tid da folk ikke lenger tåler den sunne lære, men skaffer seg den ene læreren etter den andre, slik de selv finner for godt. For de vil ha det som klør i øret.» (2. Tim 4,3) Det er noe profetisk over denne teksten som treffer vår tid ganske presist.

Jeg mener det er lærdom å hente fra disse skriftsiter også i det aktuelle spørsmålet vi her drøfter. Vi formaner til å «ikke vike av», til å «holde fast ved», «å gjøre det ordet sier» osv. Da blir det umulig å akseptere homofilt samliv som en måte å innrette livet på som har bibelsk aksept.

Kraften i Guds ord

Personlig har jeg en urokkelig tro på kraften som finnes i Guds ord, og den forvandling som ordet gjør i mennesker liv – det være seg Det nye eller gamle testamentet, altså profetenes ord, Jesu ord og apostlenes ord. Det er Guds ord som er den faste grunn i min egen tro, og det er Bibelen som Guds ord som er basis i min tjeneste. Jeg har som pastor ingen veiledning å gi uten at den begrunnes ut fra Bibelen. Jeg har som forkynner ikke noe budskap å formidle om det ikke er rotfestet i Guds ord.

Som pastor må derfor aldri forkynnelse primært være mine tanker, min filosofering, eller min undring. Det eneste som gir meg personlig frimodighet til å forkynne, er at jeg forsøker så langt jeg evner å formidle Guds ord. Det jeg håper hver gang jeg taler til en forsamling, er at jeg kan få nåde til å formidle Guds ord, fordi det er de eneste ord som skaper en forskjell i menneskers liv. Troen kommer av forkynnelsen en hører, og forkynnelsen kommer av Kristi ord. (Rom 10,17 NB88)

Respekten for Guds ord

Som pastor og forkynner har jeg alltid hatt en enorm ærefrykt ved å ha blitt betrodd tjenesten å skulle formidle og proklamere Guds ord. Jakob sier jo noe om at de som er lærere skal få en mye strengere dom. (Jak 3,1). Dette er et ansvar som jeg kjenner ligger tungt på meg hver eneste gang jeg taler for en forsamling. Min bønn er alltid at jeg må tale «...som Guds ord» (1 Pet. 4,11) og at ikke jeg med mine ord «...lokker til fall en av disse små som tror på meg.» (Matt 18:6.) Nettopp her, i Matteus-evangeliet, og også i Luk 17:1fg og Mark 9:43fg, sier Jesus også noe om konsekvensen av å føre mennesker vill.

Opplevelsen av mitt ansvar som lærer har blant annet ført til at jeg alltid har skrevet alle mine taler og andakter - ord for ord. Grunnen til at jeg begynte med det, og har fortsatt med det, er

å kunne vite hva jeg har sagt, for å senere kunne gå tilbake og se hva jeg har forkynt, og eventuelt kunne korrigere ting som har blitt feil.

Dette alvoret har jeg kjent på i hele min tjeneste, og det ligger fortsatt på meg hver gang jeg forkynner. En dag der fremme vil jeg stå foran Herrens trone og svare for hva jeg har formidlet og hvordan jeg har forvaltet evangeliet.

Dette er noe av grunnen til at jeg ikke kan være med på en liberalisering av bibelsyn, samlivsetikk og syndsforståelse.

FORSTÅElsen AV «MEDLEMSKAP» I MISJONSKIRKEN NORGE

Ordninger og medlemskap

Det diskusjonen ser ut til å handle om i MKN i denne omgang, er ordninger, nærmere bestemt følgende spørsmål: «Kan mennesker som lever sammen i seksuelle relasjoner utenfor det heterofile ekteskap bli medlemmer i våre menigheter og ha tjeneste der?»

Noen sier at MKN ikke har noen menighetsteologi. Det er helt feil. Vi har ikke mye nedskrevet teologi, men det vi har noe på er faktisk menighetsteologi. I våre lover har vi tidligere nevnt §2, som heter «Menighetsprinsipper». Her finnes, i stikkordsform, en god del god menighetsteologi som definerer hva menighetens grunnlag er, dens hensikt, hvem menigheten er for, styreform, med mer.

Jeg legger merke til at noen ønsker å holde fast på en konservativ teologi i spørsmålet om homofilt samliv, men ønsker å finne veier til å endre våre ordninger rundt medlemskap og tjeneste for mennesker som lever i homofilt samliv. I vår sammenheng, som er bygd på det bibelsynet som er redegjort for over, og med den menighetsteologi som er nedfelt i våre lover, så er dette etter min mening en umulig spagat.

Hva medlemskap betyr i vår sammenheng

MKN har tre medlemskriterier, og som er beskrevet i anbefalte vedtekter for menigheter § 4.1 hvor det står:

Menigheten er åpen for mennesker som

- ved troen på den treenige Gud har tatt imot frelsen i Kristus Jesus
- ønsker å leve etter Guds ord
- ønsker å dele fellesskap og ansvar sammen

Særlig kriterium nr. to kommer til anvendelse her. Det handler om et ønske, en intensjon om å leve i tråd med Guds ord. Vi er alle enig at så lenge vi er på denne jorden, så vil vi falle og ikke klare å leve opp til Guds standard. Vi synder i tanker, ord og gjerninger. Det finnes både synder vi gjør, samt

unnlåtelsessynder. Her går ingen av oss fri, og vi er alle avhengige av Guds nåde. Men det er forskjell på å falle i synd og å leve i synd. Denne distinksjonen ble forkynt tydeligere før. Det er forskjell på å falle i synd som en erkjenner og får tilgivelse for, og det å innrette sitt liv for å leve i noe som Bibelen omtaler som synd.

Dette medlemskriteriet handler om å ha et ønske og vilje om å ha Jesus som Herre og å underordne seg hans ord. Dette er et viktig perspektiv ved det kristne liv, disippellivet. Jesu befaling om å «...gjøre alle folkeslag til disipler» handler også om lydighet: «Lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.» (Matt 28,19-20)

Derfor har hverken de som lever sammen i homofile relasjoner, eller heterofilt samboende, kunnet bli medlemmer eller ha tjeneste i våre menigheter.

Medlemskap, plikter og rettigheter

Medlemskap forstås ulikt i ulike trossamfunn. Dette henger sammen med ulike syn på hva menigheten er og forskjellige måter kirker ledes på. For eksempel er det eneste kriteriet for medlemskap i Den norske kirke at en er døpt. Det kreves verken personlig tro eller ønske om å leve i tråd med Guds ord. Men vår menighetstradisjon er altså noe ganske annet. Historisk så gikk MKNs første medlemmer ut av statskirken for nettopp å søke fellesskap med andre kristne som hadde samme tro og ønske om å leve et disippelliv og engasjere seg i misjon.

I MKNs menigheter gir derfor medlemskap i lokalmenigheten «fulle rettigheter» til medbestemmelse og tjeneste. Enten er en et medlem med stemmerett og er valgbar til ulike posisjoner, eller så er en ikke medlem. Medlemskap i vår menighetsforståelse handler om mer enn å «bli inkludert» - det handler om å være medarbeider for Guds misjon i verden. Derfor har vi denne forventingen til hverandre: at det finnes et ønske, en intensjon, om å leve med Jesus som Herre, og om å bruke de personlige ressursene i tjeneste for Guds rike.

Medlemskap i den lokale menighet er derfor på én måte eksklusivt - det er for dem som oppfyller medlemskriteriene. Det som likevel er et mål er at alle kan oppleve seg velkommen i våre fellesskap, i gudstjenestene våre og i smågruppene. I tillegg kan alle ha medlemskap i trossamfunnet. Her har vi i dag ingen personlige kriterier.

ARGUMENTER MOT ARGUMENTER

Jeg vil nedenfor ta for meg noen av de argumentene jeg høre fra de som ønsker å åpne for at også homofilt samlevende, og gjerne også heterofilt samboende, kan bli medlemmer i våre menigheter.

«Bibelen sier ikke noe om det vi kaller homofili i dag»

Noen hevder de fortsatt er teologisk konservativt eller at de holder fast på Bibelens autoritet, men akseptere homofilt samliv med argumentet om at Bibelen ikke omtaler det som i dag kalles homofilt samliv.

Jeg mener det er klart at Det nye testamentets omtale av homofil praksis som synd, må forstås allmenngyldig. Det er flere grunner til dette.

- De greske ord som brukes i disse tekstene vitner om at det er snakk om en generell avvisning av homofilt samliv. Det kunne vært brukt ord som for eksempel antydnet overgrepssituasjoner, men det er det altså ikke.

- Det er også hevet over enhver tvil at for eksempel Paulus må ha kjent til mange eksempler i sin samtid på likekjønnet, likeverdige og langvarige seksuelle relasjoner. (Viser her til Bjørn Helge Sandvei sin forskning.)
- Videre er det interessant at de tre stedene i NT hvor likekjønnet seksualitet avvises som forenlig med kristent liv, er skrevet til så forskjellige steder som Roma - Italia, Korint - Hellas, og Efesos - Lilleasia.
- Bibelen avviser også eksplisitt både likekjønnet sex mellom menn og mellom kvinner. Dette understreker den generelle, allmenne og tidløse gyldighet av disse tekstene.

I tillegg mangler det homofile samliv en eneste flik av en bibelsk tekst som positivt bekrefter dette. Det er talende at i Den norske kirkes likekjønnede ekteskapsliturgi har de ikke kunnet bruke noen bibeltekster som faktisk omhandler ekteskapet.

«Det er mye i Bibelen vi ikke tar på alvor»

Et annet argument er at vi i dag må kunne akseptere homofilt samliv, selv om Bibelen aviser dette, fordi vi som er konservative har områder hvor vi ikke følger Bibelen.

For eksempel nevnes det at i vår sammenheng aksepterer vi kvinnelige pastorer. Til det må en anføre at når Misjonskirken var tidlig ute med å akseptere kvinnelige forkynnere og forstandere, så var det ikke utifra at en så forbi Skriftens ord. Tvert imot. Det var nettopp Bibelens omtale av kvinner i tjeneste som gjorde at vi landet på dette. At en for eksempel måtte forstå Paulus ord til Korinter-menigheten «...kvinnene [skal] tie når menigheten samles.» (1. Kor 14,34) som situasjonsbetinget. Det er jo dette som er hele poenget i boken «Her er ikke mann eller kvinne» som Misjonskirken Norge gav ut i 2006.

Å argumenterer for å akseptere noe som Bibelen omtaler som synd, med at det er så mye i Bibelen vi ikke tar på alvor eller følger, er en måte å argumentere på som ligger langt utenfor en evangelikal tradisjon. Det er klassisk liberalt «whataboutism». Når, og jeg sier når,

Bibelens ord konfronterer en kristen, er det en disippels dypeste ønske å bøye meg for Ordet og Jesu vilje. Det er ikke å «gjemme seg bak Bibelen», men å underordne seg Guds ord.

«Vi er jo alle syndere»

En av argumentene noen taler for å åpne opp for samlevende homofile eller heterofile samboere er at «vi er jo alle syndere». Det er helt riktig. Vi er alle syndere (Rom 3:23), og vi er alle avhengig av Guds nåde og frelse. Uten Guds nåde, så er enhver av oss hjelpeløst fortapt.

Samtidig så er frelsen ikke bare tilgivelse og aksept. Det er også frihet til å leve et annerledes liv. Jesu ord til kvinnen som ble grepet i hor var: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!» (Joh 8:11) Synd er en alvorlig sak. Synd er opprør mot Gud (5. Mos 9:7). Synd skiller oss fra Gud (Jes 59:2). Synd ødelegger og river ned. Synd er dypest sett å ikke tro på Jesus (Joh 16:9). Det finnes tilgivelse for synd når den kristne erkjenner og bekjenner (1. Joh 1:9), men det er altså ikke noe lettvent over dette.

Selv den kristne som har forstått at synden kostet Jesus livet, faller i synd (1. Joh 1:8). Samtidig så er Bibelen full av formaning og oppmuntring til ikke å leve i synd og ikke slutte fred med synden. (Heb 12:3; 1.Joh 3:8-9)

Noen ganger sies det i denne forbindelse: «Alle vi som bor i Norge er grådige, men det har ikke vært til hinder for medlemskap i våre menigheter.» Jeg er ikke sikker på at alle er grådige, selv om vi bor i et rikt land. Grådighet er gjerne en synd mange av oss kristne i Norge lett kan falle i, gjerne ubevisst. Men om noen hadde kommet og sagt at de var stolte av sin grådighet, ville innrette livet sitt i tråd med sin grådighet og ville forsvare sitt grådige liv, så hadde vedkommende heller ikke oppfylt medlemskriteriet

om å ha en intensjon om å leve i tråd med Guds ord. Ja, vi er alle syndere, så la oss derfor også behandle homofilt samliv på linje med andre synder.

«Vi kan leve med konservativ teologi og liberale ordninger»

Noen argumenterer for å åpne opp for medlemskap uavhengig av hvordan en ordner sitt samliv, men samtidig innføre visse kriterier for tjenester slik at mennesker som ordner sitt liv i strid med Bibelens ord, for eksempel ikke kan velges inn i lederskapet.

Jeg kan forstå det «gode hjertet» og ønske om å inkludere alle som har et ønske om å være med i en menighet, uavhengig av hvordan en velger å ordne sitt liv, og eventuelt uavhengig av trosmessig/teologisk ståsted. Jeg mener det er flere tungtveiende grunner til at det ikke er en vei å gå.

1. Bryter med våre lover og vår tradisjon

En slik ordning vil bryte med våre lover om Bibelen som eneste rettesnor for tro liv og lærer, og dessuten være et brudd med våre medlemskriterier. Vi kan ikke leve med inkongruens

mellom punkter i våre lover. I realiteten vil det faktisk bety at en må ta bort det andre medlemskriteriet fra våre ordninger.

2. Ordninger forkynner hva vi mener

Dessuten må vi ta i betraktning at i MKNs sammenheng, så er ordningene våre mer enn «praktiske forordninger». De avspeiler hva vi dypest tror. Noen ganger sier vi, og det med rette, at «ordningene er forkynnelse». Ordningene må vise vår teologi i praktisk. Å skulle ha konservativ teologi og liberale ordninger vil i realiteten si at vi formidler og forkynner en liberal og selvmotsigende teologi på dette området.

3. Praksis vil bli teologi

Vi kommer heller ikke utenom at det å leve med en spenning mellom teologi og praksis vil være en umulighet over tid. Vi sier i noen andre sammenhenger at det en velger å akseptere i dag, blir rådene kultur i morgen. Slik vil praksis i dette spørsmålet komme til å påvirke teologien. En liberal ordning vil på sikt garantert skape en liberal teologi. Siden det nesten alltid vil være umulig å gå tilbake på etablert praksis, er resultatet gitt. Å akseptere en dissonans mellom teologi og ordninger på ett område vil føre til at det vil være vanskelig å argumentere ut fra Guds ord om ordninger i det hele tatt.

4. En liten åpning vil bare være det første steg

Å åpne «litt», for eksempel bare medlemskap, vil etter all sannsynlighet bare være et første steg på veien til fulle akseptasjon, i dette tilfelle av homofilt samliv. Erfaringen viser at menigheter eller kirkesamfunn som for 15-20 år siden åpnet «litt» opp for homofilt samliv, i dag praktiserer mer eller mindre full likestilling mellom heterofile og homofile samlevende. Den norske kirke er bare ett blant mange eksempler, samt også vår «søsterkirke» i Sverige – Equmeniakyrkan – hvor de åpnet for medlemskap av homofile for 10 -15 år siden, men hvor det i dag er mange av menighetene som vier likekjønnet.

5. Vil skape nye utfordringer og dilemmaer

Jeg mener dessuten at en medlemsmodell hvor vi innfører ett «nytt» nivå av medlemskap for dem som ønsker å være med i tjeneste vil føre til mange flere praktiske utfordringer i den lokale menighet enn det vi har nå. Det vil være utfordrende å innføre et nytt system i eksisterende menigheter.

Det vil også være mer utfordrende å kommunisere til nye medlemmer. Videre vil det bli spørsmål om hvilke tjenester alle kan ha, og hvilke de «som er godkjent til tjeneste» kan ha. Kan homofilt samboere være ungdomsleder? Konfirmantleder? Lovsangsleder? Hva med dåp av barn av homofilt samlevende medlemmer? Hva om dette barnet er født av en surrogatmor? Er det noe vi er for? Er det noe vi må akseptere?

Dette viser noen av de mange utfordrende dilemmaene vi som lokale pastorer og menigheter vil kunne bli stående i. Hvordan skal en ønske velkommen til medlemskap uavhengig av hvordan en velger å ordne sitt liv og samtidig kunne kommunisere et konservativt syn?

6. Vil ikke møte de homofiles behov fullt ut

Det er jo også et spørsmål om å ønske homofilt samlevende velkommen til medlemskap, men nekte dem tjeneste, er en bedre måte å inkludere denne gruppen på. De reaksjoner jeg har hørt fra denne gruppen er at medlemskap anses som et «første steg», men ikke en varig ordning. Det vil ikke gå lang tid før presset er å åpne videre.

I tillegg er det viktig å minne om at det også finnes en gruppe homofile som har et konservativt syn, og som har tatt et bevisst valg om å ikke leve ut sine homofile følelser. Denne gruppen har vi et særlig ansvar for at de fortsatt skal kunne kjenne seg trygge i våre sammenhenger.

GIR MISJONSKIRKEN NORGES SAMVITTIGHETSFRIHET ROM FOR ULIK PRAKSIS I DETTE SPØRSMÅLET?

Samvittighetsfrihet i vår sammenheng

Jeg hører at noen tenker at spørsmålet om hvordan vi som menigheter/pastorer skal forholde oss til homofilt samliv, er et spørsmål som kan komme inn under samvittighetsfriheten vi har gitt hverandre i MKN, slik det er når det gjelder dåp og nattverd. (Når det kommer til dåp så er samvittighetsfriheten knyttet til dåp av barn på metodistisk grunnlag, og dåp av voksne på baptistisk grunnlag. En har tidligere utredet at dåp på luthersk grunnlag er utenfor grensen av samvittighetsfrihet.)

I våre lover er samvittighetsfriheten utelukkende knyttet til dåp og nattverd. Det er riktig som noen hevder, at det tidligere stod om samvittighetsfrihet rundt «...dåp, nattverd m.m». Da må vi også huske å ta med det som stod videre: «Lære som strider mot tydelig Guds ord må dog ikke tåles».

Å definere homofilis spørsmålet inn under samvittighetsfriheten vil være et brudd med vår tradisjon, og et brudd med den intensjon som våre lover er utformet med henblikk på. Når en i sin tid tok bort «m.m» så var det nettopp for å hindre at noen skulle bruke denne utydigheten i MKNs lover til å utvide hva samvittighetsfriheten skulle romme.

Samvittighetsfrihet vil flytte kampen og ødelegge enhet

Å la det spørsmålet vi nå diskuterer rommes av samvittighetsfrihet, tror jeg ville ødelegge våre menigheter og vårt kirkesamfunn.

Det ville for det første flytte «kampen» ned på menighetsnivå, skape konflikter og polariseringer, og sette den enkelte pastor og menighetsleder under et enormt press. Det er i saker som dette vi som lokale ledere trenger et kirkesamfunn «i ryggen», med ledere som er rotfestet i vår tradisjon, og som har mot til å stå for bibelsyn, en etikk og en menighetsforståelse som kan stå seg mot konformitetspress og en rådende tidsånd.

I tillegg til at aksept av homofilt samliv ville vært brudd med vår tradisjon, berører dette spørsmålet kjernene av vår tro på en slik måte at det sannsynligvis vil være vanskelig å finne en basis for videre samarbeid. Derfor er det en veldig dårlig løsning om det tillates at menigheter velger ulike løsninger her. Om vi ikke lengre har en felles bibelforståelse, så vil det kunne ødelegge tilliten og enheten mellom oss. Dessverre ser det ut til at vi allerede erfarer noe av dette.

For mange vil det derfor sannsynlig være mer naturlig å samarbeide med andre menigheter hvor en har i større grad felles plattform. Hvis den antakelsen er rimelig sann, har vi dessverre allerede en kime til splittelse, formelt eller kanskje mer uformelt, men likevel i praksis et skisma.

Umulig å leve med to syn i dette spørsmålet

Den norske kirke har forsøkt å leve med to syn, noe som med årene har vist seg å være svært vanskelig, for ikke å si umulig. Det skulle i utgangspunktet være to «likestilte syn», men i dag er det nok ingen som mener at det er det. Prester som står for et konservativt syn, har stadig opplevd det vanskeligere å få prestestillinger.

I Svenske Kyrkan ble det i høst stemt over om det fortsatt skulle være mulig for prester å reservere seg mot å vie homofile. Med knapt flertall ble det vedtatt at det fortsatt skulle være mulig. Poenget med å vise til dette er å understreke at spørsmålet oppleves kirkesplittende for den konservative siden, men det gjør det også for den liberale siden. I denne saken vil det å leve med to syn bare en midlertidig løsning.

TIL SLUTT

Finnes det en mellomvei?

Jeg forstår de mange gode intensjoner og de varme hjerter som ønsker å finne en mellomvei, noe som samler. Det er på mange måter en edel tanke, men i dette spørsmålet blir det tydelig - det er enten eller: Enten har vi Bibelen som autoritet for tro, liv og lære, og vi bøyer oss for den, eller så har vi noe annet – det være seg politisk korrekthet, interessegrupper, liberaliserende teologi eller annet - og lar oss lede av det. For meg er det slik i denne saken at det er noe som er sant og riktig, og som jeg vil stå for, og noe som ikke er det, som jeg må avvise, slik jeg over har forsøkt å redegjøre for.

Press for å endre

Saken dreier seg ikke om å ha motvilje til endring, å tenke sort-hvitt eller ha liten vilje til å finne kompromisser. Saken dreier seg heller ikke om våre lover og vedtekter skal kunne endres. Det har skjedd mange ganger i MKNs historie. Det saken dreier seg om, er hvorvidt og på hvilken måte Bibelen skal være den enkeltes og menighetens overordnede rettesnor for både tro og liv, og hvordan dette skal nedfelles i våre lover og vedtekter.

Rotfestet, raus og relevant

Personlig har jeg et dyptfølt ønske å være raus slik Jesus var raus, og varm mot mennesker slik Jesus møtte mennesker med varme og forståelse. Jeg ønsker også å være relevant og formidle evangeliet på en slik måte at mennesker kommer til tro i vår tid. Ønsket om å være raus og relevant kan ikke gå på bekostning av å være rotfestet i Guds ord.

Jarle Råmunddal

09. desember 2022